

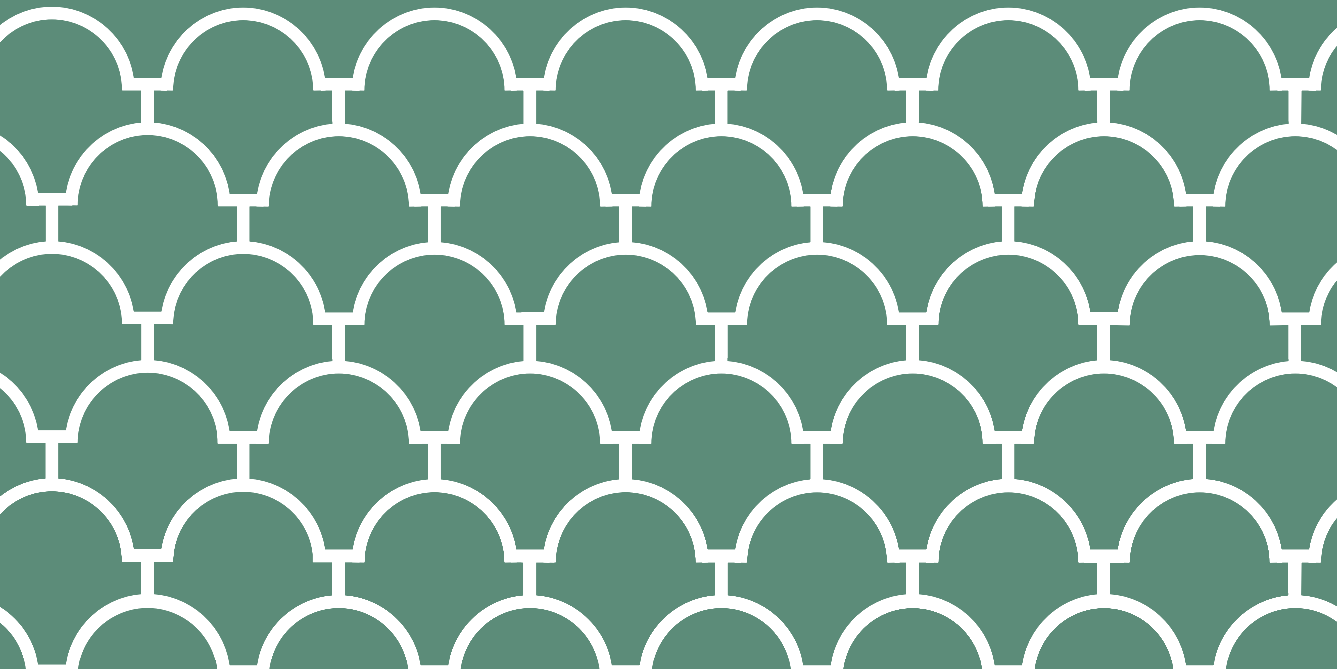

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

Eduskunnan puhemiesneuvoston
asettamien kansainvälisten
valtuuskuntien toimintakertomukset

2023

EDUSKUNNAN PUHEMIESNEUVOSTON
ASETTAMIEN KANSAINVÄLISTEN
VALTUUSKUNTIEN TOIMINTAKERTOMUKSET 2023

HELSINKI 2024
ISSN XXXX-XXXX

Sisällys

JOHDANTO	4
1. NATON PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA.....	5
1.1. Ensimmäistä kertaa kevätkokoukseen Naton jäsenenä	5
1.2. Nato-parlamentaarikot tutustumassa Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan	5
1.3. Syyskokouksessa Kööpenhaminassa haluttiin vahvistaa puolustusteollisuutta.....	5
1.4. Rose-Roth-seminaarit Tukholmassa ja Sarajevossa.....	6
2. PARLAMENTTIENVÄLISEN LIITON ELI IPUN SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA	6
2.1. Parlamenttienvälisen liiton yleiskokoukset	7
2.1.1. Yleiskokousten kiireelliset aiheet.....	7
2.1.2. Yleiskeskusteluaiheet.....	8
2.1.3. Komiteakokoukset.....	8
2.1.4. Hallintoneuvosto.....	9
2.1.5. Oheistapahtumat	9
2.1.6. Muut tapaamiset	9
2.2. YK-kuuleminen ja Pohjoismainen vierailu Washington DC:ssä.....	9
2.3. Pohjoismainen IPU-yhteistyö	10
2.4. IPU:n nuorten edustajien kokous Hanoissa	10
3. ARKTISEN ALUEEN PARLAMENTAARIKOKONFERENSSIN SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA.....	10
3.1. Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin pysyvän komitean (SCPAR) kokoukset	11
3.1.1. Pysyvä komitea 16.–18.2023 Islannin Egilsstaðirissa	11
3.2. Suomen valtuuskunnan toiminta	12
3.3. Arktinen neuvottelukunta.....	13
3.4. Muut tapahtumat: Barentsin alueen parlamentaarikkokonferenssi Rovaniemellä 25.–27.9.2023	13
4. AASIAN JA EUROOPAN PARLAMENTAARISEN KOKOUKSEN ELI ASEP:N SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA	14
4.1. Suomen valtuuskunta.....	14
5. ITÄMEREN PARLAMENTAARIKOKONFERENSSIN ELI BSPC:N SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA.....	14
5.1. Konferenssi	15
5.2. Pysyvä komitea (Standing Committee, SC)	16
5.3. Työryhmät.....	16

5.4. Suomen valtuuskunnan kokoukset ja toiminta	17
6. VÄLIMEREN UNIONIN PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA	17
7. EDUSKUNNASSA TOIMIVIEN KANSAINVÄLISTEN YHTEISTYÖVERKOSTOJEN TOIMINTA.....	19
7.1. Eduskunnan ihmisoikeusverkoston toiminta	19
7.2. Eduskunnan rauhanvälitysverkoston toiminta.....	19
7.3. Eduskunnan globaaliryhmän toiminta	20
7.4. Nuorten kansanedustajien kansainvälisen verkoston toiminta	20
LIITE:	21
VALTUUSKUNTIEN JÄSENYYDET VAALIKAUDELLA 2019–2023.....	21
VALTUUSKUNTIEN JÄSENYYDET VAALIKAUDELLA 2023–2027.....	23

JOHDANTO

Suomen eduskunta on tehnyt kansainvälistä yhteistyötä jo vuosikymmeniä eri parlamentaaristen toimielinten puitteissa. Toimintaan on osallistuttu toimielimiin nimettyjen kansainvälisten valtuuskuntien kautta.

Tällä hetkellä eduskunnassa toimii yhdeksän kansainvälistä valtuuskuntaa, joista puhemiesneuvoston asettamia on kuusi.

Tässä asiakirjassa esitellään näiden kuuden puhemiesneuvoston asettaman valtuuskunnan keskeisimmät tapahtumat vuoden 2023 osalta. Kyseiset valtuuskunnat ovat Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin, Aasian ja Euroopan parlamentaarisen kokouksen (ASEP), Itämeren parlamentaarikkokonferenssin, Naton parlamentaarisen yleiskokouksen, Parlamenttienvälisen liiton eli IPU:n sekä Välimeren unionin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunnat. Nato-valtuuskuntaa lukuun ottamatta kaikkien näiden valtuuskuntien sihteeristö toimii eduskunnan kansainvälisellä osastolla. Nato-valtuuskunnan sihteerinä on puolustusvaliokunnan valiokuntaneuvos, mutta valtuuskunnan apulaissihteerit työskentelee kansainvälisellä osastolla.

Vuosi 2023 oli Suomessa vaalivuosi, ja se merkitsi henkilömuutoksia kansainvälisten valtuuskuntien jäsenyyksissä. Vaalikaudelle 2019–2023 asetettujen valtuuskuntien toimikausi päättyi 2.4.2023 pidettyihin eduskuntavaaleihin, ja valtuuskuntien uudet jäsenet asetettiin puhemiesneuvostossa 28.6.2023 puolueiden tekemien ehdotusten pohjalta. Kansanedustajien kiinnostus kansainvälistä toimintaa kohtaan jatkui vahvana: jäsenenä kansainvälisissä valtuuskunnissa on yli sata kansanedustajaa.

Globaalit tapahtumat vaikuttivat kansainvälisiin valtuuskuntiin suorasti ja nopeasti heijastuen eri tavoin niin agendatasolla kuin käytännön toiminnassa. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen seuraukset näkyivät kertomusvuonna edelleen selvästi kaikkien valtuuskuntien työskentelyssä. Myös Suomen tuore Nato-jäsenyys vaikutti eri tavoin valtuuskuntien puitteissa tehtävään toimintaan – myös silloin, kun Nato-asiat eivät varsinaisesti kuuluneet valtuuskunnan agendalle.

Tässä koosteessa kerrotaan myös eduskunnan kansainvälisten yhteistyöverkoston toiminnasta. Ne ovat kansanedustajien vapaaehtoisia verkostoja, joiden puitteissa seurataan kansainvälisiä kysymyksiä ja teemoja. Yhteistyöverkoston toiminta on vapaamuotoisempaa, eivätkä ne ole suoraan yhteydessä kansainvälisiin järjestöihin kuten muut eduskunnan kansainväliset valtuuskunnat.

Tämän toimintakertomukset tekstit ovat laatineet puhemiesneuvoston asettamien valtuuskuntien sihteerit Emmi Kupiainen/Venja Henningsen (Välimeri-valtuuskunta), Mika Laaksonen (Itämeri-valtuuskunta), Heikki Savola/Ari Honkanen (Nato-valtuuskunta), Teemu Vuosio (IPU-valtuuskunta) ja Sari Wessman (Arktinen valtuuskunta ja ASEP-valtuuskunta). Katja Nolvi on vastannut eduskunnan kansainvälisiä verkostoja koskevista asioista.

Helsingissä 15. huhtikuuta 2024

Sari Wessman
Kansainvälisten suhteiden asiantuntija
Kansainvälinen osasto

1. NATON PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA

Naton parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta järjestäytyi eduskuntavaalien jälkeen 9. toukokuuta 2023 ja valitsi puheenjohtajakseen Jarmo Lindbergin (kok) ja varapuheenjohtajaksi Jari Ronkaisen (ps). Valtuuskunnan muiksi jäseniksi valittiin Pekka Toveri (kok), Mika Kari (sd) ja Mikko Savola (kesk) sekä varajäsenet Inka Hopsu (vihr), Jussi Saramo (vas), Anders Adlercreutz (r), Päivi Räsänen (kd) ja Harry Harkimo (liik).

Hallituksen nimittämisen jälkeen valtuuskunta järjestäytyi uudelleen 7.9.2023 ja valitsi puheenjohtajakseen Tomi Immosen (ps) ja varapuheenjohtajakseen Jukka Kopran (kok). Jäseniksi valittiin Mika Kari (sd), Jarno Limnell (kok) ja Mikko Savola (kesk) sekä varajäseniksi Atte Harjanne (vihr), Harry Harkimo (liik), Mats Löfström (r), Päivi Räsänen (kd) ja Jussi Saramo (vas).

1.1. Ensimmäistä kertaa kevätkokoukseen Naton jäsenenä

Suomi osallistui ensimmäistä kertaa jäsenenä Naton parlamentaarisen yleiskokouksen kevätkokoukseen Luxemburgissa 19.–22. 5. 2023. Kokouksessa keskusteltiin Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan, Kiinan kasvavasta roolista maailmanpolitiikassa, transatlanttisten suhteiden vahvistamisesta sekä Naton rauhankumppanuuksista ja avoimien ovien politiikasta. Luxemburgin-kokoukseen osallistuvat Suomen valtuuskunnasta Jarmo Lindberg, Pekka Toveri ja Mikko Savola.

Vuodesta 1998 Suomen valtuuskunta osallistui yleiskokouksen toimintaan liitännäisjäsenenä (associate member). Naton parlamentaarinen yleiskokous (Nato Parliamentary Assembly) ei ole osa Pohjois-Atlantin puolustusliittoa, mutta yleiskokous voi antaa Natolle suosituksia. Naton parlamentaariseen yleiskokoukseen kuuluu 274 kansanedustajaa puolustusliitto Naton 31 jäsenmaasta sekä kansanedustajia Naton kumppanimaista.

1.2. Nato-parlamentaarikot tutustumassa Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan

Naton parlamentaarisen yleiskokouksen turvallisuus- ja puolustuskomitea sekä poliittinen komitea tutustuivat Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan 19.–21. 9. 2023. Kokouksen aikana Suomen ulkoasiain ja puolustushallinnon virkamiesjohto kertoivat Nato-parlamentaarikoille muun muassa meri- ja maavoimien sekä Rajavartiolaitoksen toiminnasta, Suomen huoltovarmuuskonseptista sekä tuesta Ukrainalle. Lisäksi parlamentaarikot kuulivat, miten Puolustusvoimien toiminnan yhteensovittaminen Naton kanssa etenee. Kokous oli ensimmäinen, jonka eduskunta isännöi Suomen Nato-jäsenyyden aikana. Nato-parlamentaarikot vierailivat myös Upinniemessä Rannikkoprikaatissa ja Hämeenlinnassa Panssariprikaatissa.

1.3. Syyskokouksessa Kööpenhaminassa haluttiin vahvistaa puolustusteollisuutta

Nato-parlamentaarikot, mukaan lukien koko Suomen valtuuskunta, kokoontuivat Kööpenhaminaan 6.–9.10.2023 järjestön syyskokoukseen keskustelemaan Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainassa, järjestön avointen ovien politiikasta, disinformaation vastaisesta työstä, Kiinan roolista kansainvälisessä politiikassa ja yhteistyöstä Venäjän kanssa. Jäsenmaat vaihtoivat näkemyksiä myös tarpeesta vahvistaa puolustusteollisuutta sekä kehittää resilienssiä ja transatlanttista sidettä. Kokouksessa kuultiin myös Ukrainan parlamentin puhemies Ruslan Stefantsukia ja presidentti Volodymyr Zelenskyyä videoyhteyksin sekä Valko-Venäjän opposition johtohahmo Svjatlana Tsih'anouskajaa.

1.4. Rose-Roth-seminaarit Tukholmassa ja Sarajevossa

Valtuuskunnan jäsenet osallistuivat syksyllä kahteen Rose-Roth-seminaariin, joissa perinteisesti tarkastellaan kumppanimaiden turvallisuuspolitiikkaa ja euroatlanttisia suhteita. Naton parlamentaarinen yleiskokous ja Ruotsin parlamentti järjestivät ensimmäisen seminaarin 23.–24.10.2023 Tukholmassa, ja siihen osallistuivat Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja Tomi Immonen (ps) ja varapuheenjohtaja Jukka Kopra (kok). Ruotsi avasi merkittävää puolustuspoliittista doktriinin muutostaan Venäjän hyökkäyssodan käynnistyttyä sekä korosti yhteistyön ja yhteisiin arvoihin nojaamisen tärkeyttä.

Bosnia ja Hertsegovinan pääkaupungissa Sarajevossa parlamentaarikot kokoustivat 13.–17.11.2023. Kokouksessa puitiin Länsi-Balkanin turvallisuustilannetta ja Naton läsnäoloa alueella, ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Tomi Immonen (ps), varapuheenjohtaja Jukka Kopra (kok) sekä Mikko Savola (kesk).

Lisäksi valtuuskunta oli edustettuna Brysselin-vierailussa 26.–28.1.2023 yhdessä Ruotsin valtuuskunnan kanssa; Lontoossa, Glasgow'ssa ja Edinburghissa 31.1.–4.2.2023 (Sub-Committee on Future Security and Defence Capabilities); sekä toistamiseen Brysselissä 20.2.–23.2.2023 (Joint meeting of the Defence and Security, Economics and Security and Political Committees).

2. PARLAMENTTIENVÄLISEN LIITON ELI IPUN SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA

Vuonna 2023 Parlamenttienvälisen liiton (Inter-Parliamentary Union, IPU) toiminnassa korostuivat pyrkimykset rauhan rakentamiseen ja ilmastonmuutoksen torjuntaan. Vuoden molempien yleiskokosten julkilausumat kiinnittivät huomiota rauhanomaiseen rinnakkaiseloon sekä parlamentaarisiiin toimiin rauhan, oikeuden ja vahvojen instituutioiden puolesta. IPU:n strategian mukaisesti kertomusvuonna IPU:ssa lanseerattiin uusi ilmastokampanja *Parlamentit planeetan puolesta* rohkaisemaan parlamentteja etenemään nopeammin ja kunnianhimoisemmin ilmastohätätilaan vastaimiseksi. Kertomusvuonna IPU:n jäsenistö myös kasvoi 180 jäsenmaahan Liberian ja Bahaman liittymisten myötä.

Vuoden ensimmäinen yleiskokous järjestettiin 11.–15.3. 2023 Manamassa, Bahrainissa. Kokouksen yleiskeskustelun teemana oli rauhanomainen rinnakkaiselo suvaitsevaisten yhteiskuntien edistämiseksi. Kokouksen kiireelliseksi aiheeksi valittiin Alankomaiden, Argentiinan, Chilen, Saksan ja Ukrainan ehdotus huomion kiinnittämiseksi ja puuttumiseksi vakaviin humanitaarisiin kriiseihin, jotka vaikuttavat Afganistanin, Syyrian, Ukrainan, Jemenin ja muiden maiden kansoihin, sekä erityisesti naisten ja lasten haavoittuvaan asemaan. Bahrainin yleiskokouksessa kaksi IPU:n neljästä pysyvästä komiteasta hyväksyi päätöslauselman. Kestävää kehitystä käsittelevä komitea hyväksyi päätöslauselman parlamenttien toimista metsien kehittämiseksi hiilinieluinä. Rauhaa ja kansainvälistä turvallisuutta käsittelevä komitea valmisteli päätöslauselman kyberrikollisuudesta uhkana globaalille turvallisuudelle.

Vuoden jälkimmäinen yleiskokous järjestettiin Luandassa, Angolassa 22.–27. 10. 2023. Yleiskokous hyväksyi yleiskeskustelun pohjalta *Luandan julistuksen* parlamentaarisesta toiminnasta rauhan, oikeuden ja vahvojen instituutioiden puolesta. Luandan yleiskokouksessa ei hyväksytty lainkaan kiireellistä aihetta, koska mikään ehdotuksista ei saanut vaadittua 2/3:n kannatusta kaikista annetuista äänistä.

Luandan yleiskokouksessa Parlamenttienväliselle liitolle valittiin uusi presidentti, kun portugalilaisen Duarte Pachecón kolmevuotinen toimikausi järjestön johdossa tuli päätökseen. IPU:n uudeksi

presidentiksi valittiin ensimmäistä kertaa afrikkalainen nainen, Tulia Ackson Tansaniasta. Ackson on IPU:n 31. presidentti, mutta vasta kolmas nainen järjestön johdossa. Hän aloittaa Angolan yleiskokouksen lopusta kolmevuotisen toimikautensa. Väistyvä presidentti Pacheco oli hyvin suosittu järjestön johtajana, myös oman maaryhmänsä ulkopuolella, ja keräsi valtavat suosionosoitukset yleiskokouksen päätteeksi. Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja Sebastian Tynkkynen piti yhden yleiskokouksen kiitospuheista Duarte Pachecolle erityisesti IPU:n nuorten kansanedustajien puolesta.

13.–14. 2. 2023 järjestettiin vuotuinen IPU:n YK-kuuleminen New Yorkissa. YK-kuulemisen aiheena oli veden merkitys ihmisille ja planeetalle. Kuuleminen antoi samalla parlamentaarisen kontribuution kuukautta myöhemmin järjestetyllä YK:n suurelle vesiaiheiselle konferenssille. Kaikki Pohjoismaat osallistuivat välittömästi YK-kuulemisen jälkeen kolmatta kertaa järjestettyyn yhteispohjoismaiseen vierailuun Washington DC:ssä. Suomen IPU-valtuuskunnasta YK-kuulemiseen ja Pohjoismaiden Washingtonin-vierailuun osallistuivat vaalikauden 2019–23 puheenjohtajana toiminut Heli Järvinen ja varapuheenjohtaja Sebastian Tynkkynen.

Vuoden 2023 alusta IPU:n Pohjoismaisen yhteistyön puheenjohtajuus siirtyi Islannilta Ruotsille. Ruotsi järjesti perinteen mukaisesti kaksi pohjoismaista IPU-kokousta, yhden ennen kumpaakin IPU:n yleiskokousta.

Suomen IPU-ryhmän johtokunta piti kertomusvuonna viisi kokousta. Ryhmän vuosikokous pidettiin 2.3.2023. Lisäksi yleiskokouksiin osallistuvat valtuuskunnat ovat kokoontuneet taustoituskokouksiin.

Vuosi 2023 oli eduskuntavaalivuosi, ja vaalien jälkeisen eduskunnan toimielinten uudelleen järjestäytymisen myötä myös uusi Suomen IPU-ryhmän johtokunta järjestäytyi ja aloitti toimintansa. Johtokunnan uusi puheenjohtaja on Sebastian Tynkkynen (ps).

2.1. Parlamenttienvälisen liiton yleiskokoukset

Kertomusvuonna Parlamenttienvälinen liitto kokoontui kahteen yleiskokoukseen: kevään yleiskokoukseen Manamassa, Bahrainissa 11.–15. 3. 2023 ja syksyn yleiskokoukseen Luandassa, Angolassa 22.–27.10. 2023. Eduskuntavaalien alla järjestetyssä Manaman yleiskokouksessa Suomen valtuuskuntaan kuuluivat puheenjohtaja Heli Järvinen (vihr), ja Merja Kyllönen (vas). Luandan yleiskokouksessa Suomen valtuuskuntaan kuuluivat puheenjohtaja Sebastian Tynkkynen (ps), varapuheenjohtaja Anne Kalmari (kesk), Markku Eestilä (kok) ja Fatim Diarra (vihr).

2.1.1. Yleiskokousten kiireelliset aiheet

Yleiskokouksessa valittava kiireellinen ajankohtaisaihe (*Emergency item*) nostaa polttavimmat ajankohtaiset kysymykset yleiskokouksen keskustelun ytimeen. Vuoden ensimmäisessä yleiskokouksessa Manamassa 11.–15.3.2023 aiheeksi valittiin Alankomaiden, Argentiinan, Chilen, Saksan ja Ukrainan ehdotus huomion kiinnittämiseksi ja puuttumiseksi vakaviin humanitaarisiin kriiseihin, jotka vaikuttavat Afganistanin, Syyrian, Ukrainan, Jemenin ja muiden maiden kansoihin, sekä erityisesti naisten ja lasten haavoittuvaan asemaan.

Valitulla kiireellisellä ajankohtaisaiheella oli Latinalaisen Amerikan ryhmän ja länsimaiden 12+ -ryhmän tuki mukaan lukien Suomen ja muiden Pohjoismaiden valtuuskunnilta. Aiheesta käytiin totutusti keskustelu, jossa kiinnitettiin huomiota edellä mainittujen humanitaaristen kriisien aiheuttamaan kärsimykseen. Venäjän valtuuskunnan puheenjohtaja, liittoneuvoston varapuheenjohtaja Konstantin Kosachev kertoi omassa puheenvuorossaan, kuinka Venäjä on muun muassa jo vuodesta 2014 yrittänyt estää Ukrainan sisällissodan. Puheenvuoron aikana salista kuului huutoja, joissa puhujaa syytettiin valehtelusta. Keskustelussa Venäjän tukijana esiintyi Etelä-Afrikka edellisten yleiskokousten tapaan.

Luandassa 22.–27.10.2023 yleiskokous ei hieman poikkeuksellisesti hyväksynyt kiireellistä ajankoh-taisaihetta, koska tällä kertaa mikään esitetyistä aiheista ei saanut vaadittua 2/3:n kannatusta kai-kista annetuista äänistä. Keskustelua yleiskokouksen kiireellisestä ajankohtaisaiheesta leimasi vah-vasti Israel–Gaza-konflikti. Lopullisessa äänestyksessä olivat vastakkain länsimaiden 12+ -ryhmän eh-dotus *Towards a common ground for peace* sekä Algerian, Kuwaitin, Indonesian, Iranin ja Etelä-Afrikan ehdotus *Stopping the war and violations of human rights in Gaza*. Jälkimmäinen ehdotus keräsi laajasti kannatusta Arabiryhmästä, Afrikan ryhmästä sekä Aasian ja Tyynenmeren ryhmästä, ja se saikin suu-remman määrän positiivisia ääniä mutta ei riittävästi tullakseen valituksi. Tuloksen julistamista seu-rasi hetken kestänyt kaoottinen tilanne, jonka aikana jotkut jäsenmaat vaativat ehdotuksen hyväksy-mistä säännöstä huolimatta tai sitä ”soveltaen”.

2.1.2. Yleiskeskusteluaiheet

Kevään yleiskokous Manamassa, Bahrainissa 11.–15.3.2023 hyväksyi yleiskeskustelun pohjalta Mana-man julkilausuman rauhanomaisen rinnakkaiselon ja suvaitsevaisten yhteiskuntien edistämiseksi. Yleiskeskustelussa 151 kansanedustajaa käytti puheenvuoron. Suomen valtuuskunnan puheenvuo-ron käytti valtuuskunnan puheenjohtaja Heli Järvinen (vihr). Järvinen nosti puheenvuorossaan esille tanskalais-bahrainilaisen ihmisoikeusaktivistin tapauksen: Abdulhadi al-Khawaja on ollut vangittuna Bahrainissa vuodesta 2011 lähtien. Myös muut Pohjoismaat Tanskan johdolla mainitsivat tapauksen puheenvuoroissaan. Heli Järvinen osallistui myös yleiskokouksessa järjestettyyn ilmastotoimia käsit-televään erityisosioon. Järvinen toi puheenvuorossaan esille muun muassa Suomen kunnianhimoisen tavoitteen saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä.

Syksyn yleiskokous Luandassa, Angolassa 22.–27.10.2023 hyväksyi yleiskeskustelun pohjalta *Luandan julistuksen* parlamentaarisesta toiminnasta rauhan, oikeuden ja vahvojen instituutioiden puolesta. Julistus korostaa hyvän hallinnon ratkaisevaa roolia keinona kestävän kehityksen saavuttamiseksi. Julistus kehottaa parlamentin jäseniä ”vahvistamaan kansalaisten luottamusta instituutioihin ja var-mistamaan aktiivisemman osallistumisen kaikilla tasoilla alkaen omista parlamenteistamme, joissa naiset ja nuoret sekä köyhät ja muut heikommassa asemassa olevat ryhmät ansaitsevat olla tasapuo-lisemmin edustettuina”.

Luandassa Suomen valtuuskunnan uusi puheenjohtaja Sebastian Tynkkynen (ps) piti valtuuskunnan pääpuheenvuoron. Puheenvuorossaan hän kuvasi sitä yhteyttä, joka edustuksellisilla demokratioilla on tasa-arvoon ja hyvinvointiin vapaille vaaleilla valittavien kansanedustajien kautta. Edustajien on oltava vaaleissa helposti vaihdettavissa, jos he eivät tee työtään kansan etujen ajamiseksi oikein.

Suomen valtuuskunnan toisen puheenvuoron nuorten parlamentaarikoiden osiossa piti Fatim Diarra (vihr). Hän peräänkuulutti puheenvuorossaan aidosti tasapuolisia vaikutusmahdollisuuksia demo-kraattisessa päätöksenteossa. Kaikki vähäisempi on epäonnistumista demokratiassa ja kansan edus-tamisessa. Diarra ilmaisi lopuksi vahvan tukensa iranilaiselle ihmisoikeusaktivistille ja vuoden 2023 Nobelin rauhanpalkinnon saaneelle Narges Mohammadille. Viesti mitä ilmeisimmin noteerattiin myös Iranin valtuuskunnassa, sillä valtuuskunnan edustaja pyysi lopuksi puheenvuoron, jossa hän viittasi kiihtyneesti Suomeen, Norjaan ja Tanskaan, jotka kaikki puheenvuoroissaan ottivat esille Narges Mo-hammadin. Puheenvuoro oli point of order -puheenvuoro, ja sitä ei tulkattu farsista, joten puheen-vuoron sisältö jäi hämärän peittoon.

2.1.3. Komiteakokoukset

Bahrainissa Manaman yleiskokouksessa kaksi IPU:n neljästä pysyvästä komiteasta hyväksyi päätös-lauselman. Kestävää kehitystä käsittelevä komitea hyväksyi päätöslauselman parlamenttien toimista metsien kehittämisessä hiilinieluinä. Päätöslauselma kiinnittää huomiota metsäkatoon ja metsien

tilan heikkenemiseen globaalisti. Se myös kehottaa parlamentteja lainsäätäjinä huolehtimaan muun muassa hakkuiden jälkeisistä uudelleenistutuksista, jotta metsät säilyttävät hiilinielukapasiteettinsa ja luonnon monimuotoisuuden. Heli Järvinen (vihr) osallistui komitean työskentelyyn.

Rauhaa ja kansainvälistä turvallisuutta käsittelevä komitea valmisteli päätöslauselman kyberrikollisuudesta uhkana globaalille turvallisuudelle. Komitea käsitteli peräti 320 muutosehdotusta ennen päätöslauselman hyväksyntää. Päätöslauselma muun muassa peräänkuuluttaa parlamentteja varmistamaan, että lainsäädäntö kyberrikollisuutta vastaan on ajan tasalla ja kansainvälisen oikeuden mukaista, mukaan lukien ihmisoikeudet. Edustaja Merja Kyllönen (vas) osallistui komitean työskentelyyn.

Angolan yleiskokouksessa yksi IPU:n neljästä pysyvästä komiteasta hyväksyi päätöslauselman. Ihmis-oikeuksia ja demokratiaa käsittelevä pysyvä komitea hyväksyi päätöslauselman orpokotilasten ihmiskauppaa vastaan. Edustaja Anne Kalmari (kesk) osallistui Suomen valtuuskunnan edustajana komitean työskentelyyn. Suomi nosti esille erityisesti haavoittuvimmassa asemassa olevien lasten, kuten kehitysvammaisten, aseman.

2.1.4. Hallintoneuvosto

IPU:n hallintoneuvostossa käsitellään nimensä mukaisesti järjestön hallinnolliset kysymykset, kuten talouteen ja jäsenistöön liittyvät kysymykset, mutta myös IPU:n eri toimielinten raportit sekä järjestön presidentin ja pääsihteerin raportit. Järjestön taloudellinen tila on hyvä ja vakaa. Vuoteen 2023 asti järjestön budjetti on pysynyt vuoden 2008 tason alapuolella. 2010-luvun aikana budjettiin on tehty tuntuvia leikkauksia, mutta nyt IPU:n johtokunta ja rahoituskysymysten alakomitea pitävät tärkeänä, että järjestön rahoitus palautetaan vuoteen 2026 mennessä vuoden 2010 jäsenmaksutasoon, jotta voidaan vastata kohonneeseen hintatasoon ja nykyisen strategian mukaisiin tehtäviin. Vuosina 2023–2026 järjestön kokonaisbudjettia on tarkoitus kasvattaa keskimäärin 3 % vuosittain, jonka jälkeen jäsenmaksuissa varaudutaan vastaamaan 2 %:n vuotuisen nousuun. Suomen jäsenmaksuosuus vuodelle 2024 on 69 400 Sveitsin frangia. Vuoden 2023 jäsenmaksu oli 67 500 Sveitsin frangia.

2.1.5. Oheistapahtumat

Luandan yleiskokouksessa 22.–27.10.2023 Ukraina järjesti oheistapahtuman lapsista sodan uhreina. Pohjoismaat osallistuivat tapahtumaan aktiivisesti. Tilaisuudessa tuotiin esille laajasti tilanteita, joissa lapset joutuvat eri tavoin suoraan ja välillisesti kärsimään sodan seurauksista. Puheenjohtaja Sebastian Tynkkynen kertoi talvi- ja jatkosadan jälkeisistä suomalaisten kokemuksista sukupolvikokemuksena.

2.1.6. Muut tapaamiset

Suomen valtuuskunta tapasi yleiskokouksen yhteydessä Luandan-kunniakonsulinsa Manuel Joaquim Goncalvesin. Hänellä on oma asianajotoimistonsa Luandassa. Valtuuskunta kävi keskustelua Angolan yhteiskunnasta ja Angolasta liiketoimintaympäristönä. Goncalves toi esille yhteiskunnallisia haasteita, jotka osittain kumpuavat maan historiasta, tarkoittaen jatkumoa sisällissodasta, sekä poliittisesta epävakaudesta ja korruptiosta. Maassa on vahva yli 3 %:n väestönkasvu ja tähän liittyvää kaupungistumista, mikä aiheuttaa suuria haasteita riittävien palveluiden kehittämiseksi kuten koulutuksen järjestämiselle. Maan turvallisuustilanne on edelleen suuri haaste muun muassa matkailun kehittämiseksi elinkeinona. Samoin englannin kielen taito voidaan nähdä rajoittavana tekijänä.

2.2. YK-kuuleminen ja Pohjoismainen vierailu Washington DC:ssä

Noin 150 parlamentaarikkoa 46 maasta osallistui 13.–14.2.2023 YK:n päämajassa New Yorkissa järjestettyyn vuosittaiseen IPU:n YK-kuulemiseen. Kertomusvuoden kuulemisen aiheena oli: *Vettä ihmisille*

ja planeetalle: *Lopeta haaskaus, muuta peliä ja investoi tulevaisuuteen*. Kuuleminen oli IPU:n ja YK:n yleiskokouksen puheenjohtajan toimiston yhteinen aloite antaa parlamentaarinen kontribuutio myöhemmin kertomusvuoden keväällä järjestettyyn vesiaiheiseen YK-konferenssiin. Suomen valtuuskunnan silloinen puheenjohtaja Heli Järvinen (vihr) kiinnitti puheenvuorossaan huomiota niin sanottuun saastuttaja maksaa -periaatteeseen: kuinka voidaan mahdollisimman hyvin taata, että saastuttajan vastuu vesistön hyvän tilan palauttamisessa toteutuu?

Norjan Washingtonin-suurlähetystö isännöi 16.–17.2.2023 muiden Pohjoismaiden Washingtonin-edustustojen kanssa järjestettyjä tilaisuuksia muun muassa Yhdysvaltojen sisäpolitiikan nykytilasta, Ukrainan tilanteesta, EU:n ja Yhdysvaltojen kauppasuhteista sekä kauppasodasta. Myös Yhdysvaltojen ja Kiinan väliset suhteet olivat esillä. Lisäksi valtuuskunnat tapasivat Yhdysvaltain ulkoministeriön Eurooppa- ja Euraasian asioiden apulaisulkoministerin Douglas D. Jonesin sekä kuulivat myös Brookings Institutionin, Polar Instituten, Wilson Centerin ja Atlantic Councilin edustajien esityksiä. Suomen IPU-ryhmän silloiset puheenjohtaja Heli Järvinen (vihr) ja varapuheenjohtaja Sebastian Tynkkynen (ps) osallistuivat sekä YK-kuulemiseen että Washingtonin-vierailuun.

2.3. Pohjoismainen IPU-yhteistyö

Ruotsi toimi kertomusvuonna Pohjoismaisen IPU-yhteistyön puheenjohtajana. Pohjoismaiset kokoukset toimivat valmistautumisena IPU:n yleiskokouksiin, ja ne ovat tiedonvaihdon ja yhteistyön kannalta keskeinen elementti Pohjoismaiden IPU-valtuuskuntien työskentelyä.

Ruotsi järjesti kertomusvuonna kaksi pohjoismaista IPU-kokousta. Ensimmäinen kokous järjestettiin 15.2.2023 Washington DC:ssä Pohjoismaiden yhteisvierailun yhteydessä. Suomen valtuuskunnasta kokoukseen osallistuivat puheenjohtaja Heli Järvinen (vihr) ja varapuheenjohtaja Sebastian Tynkkynen (ps). Vuoden jälkimmäinen pohjoismainen kokous järjestettiin Tukholmassa 28.–29.9.2023, ja kokouksessa oli asiantuntijavieraana IPU:n pääsihteerinä vuosina 1998–2014 toiminut Anders B. Johnsson. Johnsson kävi läpi IPU:n historiaa ja erityisesti IPU:n ja YK:n yhteistyösuhteen kehittämistä viimeisten kahden vuosikymmenen aikana. Johnsson nosti esiin muutamia YK-järjestelmän isoja hankkeita, joihin parlamentaarinen sisältö olisi tervetullutta. Tällaisia hankkeita ovat muun muassa Maa- ilman terveysjärjestö WHO:n valmisteleva covid-19:n jälkeinen pandemioiden ehkäisy- ja varautumissuunnitelma, ja toinen suuri YK-hanke on *The Summit of the Future* vuonna 2024. Johnssonin mukaan parlamentaarisen ulottuvuuden tuominen prosesseihin voisi olla hyödyllistä.

Johnsson otti myös esille jatkuvasti voimistuvan muuttoliikkeen ja siihen liittyvän työn (UN High Commissioner for Refugees). Suomesta kokoukseen osallistuivat IPU-ryhmän puheenjohtaja Sebastian Tynkkynen (ps) ja varapuheenjohtaja Anne Kalmari (kesk).

2.4. IPU:n nuorten edustajien kokous Hanoissa

Järjestyksessään yhdeksäs Nuorten parlamentaarikoiden konferenssi (Ninth Global Conference of Young Parliamentarians) järjestettiin Hanoissa, Vietnamissa 15.–17.9.2023. Konferenssin aiheena oli nuorten rooli kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa nopeammin digitaalisen muutoksen ja innovaatioiden kautta. Konferenssiin osallistui lähes 300 nuorta kansanedustaa 70 maasta. Suomen IPU-ryhmän puheenjohtaja Sebastian Tynkkynen osallistui konferenssiin.

3. ARKTISEN ALUEEN PARLAMENTAARIKKOKONFERENSSIN SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA

Yhteistyö arktisten maiden parlamentaarikkojen kesken käynnistyi vuonna 1993 ja on sen jälkeen jatkunut säännöllisten tapaamisten kautta sekä arktisen alueen parlamentaarikkokonferensseissa,

jotka järjestetään yleensä joka toinen vuosi. Tavoitteena on toiminnan alusta asti ollut yhteistyön edistäminen arktisten maiden parlamenttien ja kansanedustajien välillä sekä keskinäisen tiedonkulun vahvistaminen arktisten alueiden asioista.

Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssiin osallistuu normaalisti kansanedustajia Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Islannista, Tanskasta, Venäjältä, Yhdysvalloista ja Kanadasta sekä Euroopan parlamentista. Alkuperäiskansoja edustavat järjestöt ovat parlamentaarikkokonferenssin pysyviä osanottajia, ja toiminnassa ovat mukana myös Arktisen neuvoston (Arctic Council) tarkkailijamaiden edustajat. Venäjää ei ole keväästä 2022 lähtien kutsuttu arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssiin tai muihin arktisen parlamentaarikkoyhteistyön puitteissa toteutettuihin tapahtumiin sen Ukrainaan kohdistamien sotatoimien vuoksi.

Eduskunnan puhemiesneuvosto asettaa Suomen kuusihenken arktisen valtuuskunnan vaalikaudeksi kerrallaan puolueyhmiem tekemän esityksen pohjalta. Arktisen valtuuskunnan jäseniä vaalikaudella 2019–2023 olivat edustajat Mikko Kärnä (kesk), Satu Hassi (vihr), Eeva-Johanna Eloranta (sd), Niina Malm (sd), Minna Reijonen (ps) ja Mari-Leena Talvitie (kok). Arktisen valtuuskunnan toimikausi 2019–2023 päättyi 2.4.2023 pidettyihin eduskuntavaaleihin.

Uusi arktinen valtuuskunta vaalikaudelle 2023–2027 asetettiin 28.6.2023. Valtuuskunnan puheenjohtajaksi nimitettiin Olga Oinas-Panuma (kesk) ja varapuheenjohtajaksi Niina Malm (sd). Valtuuskunnan muita jäseniä ovat edustajat Heikki Autto (kok), Sara Seppänen (ps), Jaana Strandman (ps) ja Mari-Leena Talvitie (kok). Valtuuskunnan jäsenillä ei ole varajäseniä. Valtuuskunnan sihteeri työskentelee eduskunnan kansainvälisellä osastolla.

3.1. Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin pysyvän komitean (SCPAR) kokoukset

Arktisen valtuuskunnan puheenjohtaja Olga Oinas-Panuma on Suomen edustaja arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin työtä ohjaavassa kymmenjäsenisessä pysyvässä komiteassa (Standing Committee of Parliamentarians of the Arctic Region, SCPAR). Valtuuskunnan toimintaperiaatteiden mukaisesti puheenjohtajan ollessa estyneenä myös muut arktisen valtuuskunnan jäsenet voivat toimia Suomen edustajana pysyvän komitean kokouksissa.

Arktisen alueen parlamentaarikkokonferensseja järjestetään joka toinen vuosi, ja edellinen konferenssi pidettiin syyskuussa 2022 Grönlannissa. Vuonna 2023 ei järjestetty parlamentaarikkokonferenssia, mutta pysyvä komitea kokoontui kaksi kertaa: 25.–26.4.2023 Washingtonissa, Yhdysvalloissa, ja 16.–18.10.2023 Islannin Egilsstaðirissa. Suomessa pidettiin eduskuntavaalit 2.4.2023, eikä uutta arktisen alueen valtuuskuntaa ja Suomen edustajaa pysyvässä komiteassa oltu vielä nimetty ennen Washingtonin-kokousta. Näin ollen Suomi ei ollut edustettuna kokouksessa. Sen sijaan Islannissa pidettyyn kokoukseen Suomi osallistui valtuuskunnan uuden puheenjohtajan Olga Oinas-Panuman edustamana.

3.1.1. Pysyvä komitea 16.–18.2023 Islannin Egilsstaðirissa

Kaksipäiväisessä pysyvän komitean kokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia arktisuuteen liittyviä teemoja sekä erityisesti Venäjää ja sen roolia arktisessa parlamentaarikkoyhteistyössä. Kokousta johti parlamentaarikkokonferenssin puheenjohtaja, Tanskan parlamentin jäsen Aaja Chemnitz Larsen.

Arktisten parlamentaarikkojen suhteita on viime vuosina pyritty syventämään sekä Arktisen neuvoston että keskeisten sidosryhmien kanssa. Tästä yhtenä esimerkkinä on kesällä 2023 laadittu yhteistyöasiakirja Inuiittien sirkumpolaarisen neuvoston (Inuit Circumpolar Council, ICC) kanssa. Yhteistyöasiakirja luo raamit keskinäiselle toiminnalle, ja Tanskan osalta se edesauttaa myös julkisen

rahoituksen kohdentamista yhteistyölle. Arktisilla parlamentaarikoilla on vastaava yhteistyöasiakirja myös Arktisen talousneuvoston (Arctic Economic Council, AEC) kanssa.

Yhteistä pohdintaa edellyttävänä teemana kokouksessa keskusteltiin tarpeesta terävöittää arktisten parlamentaarikkojen viestintää. Kokouksessa sovittiin, että erillisen viestintästrategian työstäminen tullaan käynnistämään. Arktisella parlamentaarikkoyhteistyöllä on omat verkkosivut, joiden päivityksestä vastaa Norja, ja sen lisäksi yhteistyölle on luotu Facebook-profiili, jota on kuitenkin hyödynnetty toistaiseksi melko vähän.

Norja toimii tällä hetkellä Arktisen neuvoston puheenjohtajanaan, ja kokouksessa käytiin Norjan puheenjohtajuuskauteen liittyen aktiivista keskustelua siitä, millaisia suuntaviivoja yhteistyölle tulisi luoda tilanteessa, jossa Venäjää ei enää kutsuta toimintaan mukaan.

Suomen osalta edustaja Oinas-Panuma sanoi, että Suomi arvostaa Norjaa sen joutuessa operoimaan Arktisen neuvoston puheenjohtajana haastavassa geopoliittisessa tilanteessa. Suomi pitää tärkeänä ilmastonmuutokseen ja muihin alueen haasteisiin vastaamista Arktisen neuvoston kautta, mutta samalla tuomitsee Venäjän toimet Ukrainassa kansallisten ja EU-linjausten mukaisesti. Suomi ei nykyoloissa tee suoraa yhteistyötä Venäjän hallinnon kanssa.

Käydyissä keskusteluissa todettiin, että nyt emme elä normaaleja aikoja ja arktisten parlamentaarikkojen tulee toimia sen mukaisesti luovalla otteella. Vallitsi yhteinen näkemys siitä, että Ukrainan tapahtumien ei tulisi johtaa siihen, että arktisen alueen monimutkaiset haasteet unohdetaan, eli niin sanotusti lapsen ei tulisi mennä pesuveden mukana. Yhteistyötä arktisella alueella on tarpeen jatkaa, vaikka Venäjä ei enää olekaan siinä entisellä tavalla mukana.

Arktisen neuvoston hankeyhteistyön mahdollistamiseksi on käyttöön otettu kirjallinen menettely, johon myös Venäjä osallistuu. Tämä nähtiin ymmärrettävänä päätöksenä vaikeassa tilanteessa: ilman kirjallista menettelyä iso osa Arktisen neuvoston laajasta hankeyhteistyöstä ei olisi voinut jatkua. Samalla kuitenkin todettiin arktisten parlamentaarikkojen yhteisenä kantana, että vaikka Arktisen neuvoston osalta kirjallinen menettely on nyt keinovalikoimassa hankeyhteistyön mahdollistamiseksi, mitään yhteistyötä Venäjän kanssa kansanedustajatasolla ei voida käynnistää.

3.2. Suomen valtuuskunnan toiminta

Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa, ja molemmat kokoukset ajoittuivat syyskaudelle 2023.

Kokouksista ensimmäinen, joka pidettiin 6.9.2023, oli samalla uuden arktisen valtuuskunnan järjestäytymiskokous ja perehdytystilaisuus. Kokouksessa vahvistettiin valtuuskunnan puheenjohtajisto ja jäsenet, käytiin läpi valtuuskunnan toimintaan liittyviä teemoja sekä suunniteltiin tulevaa ohjelmaa.

Seuraavan kerran valtuuskunta kokoontui 12.12.2023 keskustelemaan Arktisen neuvoston ajankohtaisista asioista ja Suomen toiminnasta neuvostossa. Käydyssä keskustelussa todettiin, että Arktinen neuvosto ei ole alueellista yhteistyötä samassa merkityksessä kuten esimerkiksi Barentsin euroarktinen neuvosto tai Pohjoismaiden neuvosto. Kyse on moniulotteisemmasta yhteistyörakenteesta, joka linkittyy ympäristö- ja muiden kysymysten lisäksi myös transatlanttiseen yhteistyöhön. Arktisen neuvoston merkitys lähtee myös sen hankeyhteistyön laajuudesta: neuvostolla on käynnissä isoja hankkeita ympäristö- ja muilla sektoreilla kuudessa alatyöryhmässä. Tärkeää on myös alkuperäiskansojen keskeinen asema yhteistyössä sekä *arctic governance* -käsite, joka merkitsee laajasti nähtynä arktisen alueen omistajuutta, jota ei haluta jättää vain yksittäisten isojen toimijoiden haltuun.

EU:n arktisen yhteistyön osalta keskusteluissa todettiin, että syksyllä 2021 annetun EU:n arktisen tiedonannon jälkeen EU:n fokus arktisiin asioihin on ollut rajallinen. Grönlannin pääkaupunkiin Nuukiin suunniteltua EU:n toimistoa ei ole toistaiseksi saatu avattua.

Käydyssä keskustelussa valtuuskunnan jäsenet ilmaisivat tukensa Arktiselle neuvostolle ja sen merkitykselle arktisen alueen keskeisenä kansainvälisenä yhteistyöfoorumina. Lisäksi todettiin, että nykyisen hallitusohjelman linjauksen mukaan valmisteltavan Pohjoisen ohjelman ei ole tarkoitus ”syödä” arktista yhteistyötä. Alueilla on isot odotukset Pohjoista ohjelmaa kohtaan, ja ohjelma on tärkeä myös alueen kansanedustajille. Samalla kuitenkin nähtiin, että Pohjoisen ohjelman tulisi kytkeytyä laajempiin tavoitteisiin kuin vain pohjoisten kaupunkien elinvoiman lisäämiseen.

***

Arktisen valtuuskunnan virallisten kokousten lisäksi osa valtuuskunnan jäsenistä tapasi vuoden aikana arktisia toimijoita eri yhteyksissä sekä eduskunnassa että muualla.

3.3. Arktinen neuvottelukunta

Kaikki arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin suomalaisjäsenet olivat tarkkailijoina mukana valtioneuvoston kanslian koordinoiman Suomen arktisen neuvottelukunnan työssä. Neuvottelukunta koostuu valtionhallinnon ja tärkeimpien sidosryhmien edustajista, ja se kokoontui vuoden aikana muutaman kerran. Neuvottelukunnan toimikausi päättyi 31.10.2023 eikä uutta neuvottelukuntaa ole toistaiseksi asetettu. Arktisen valtuuskunnan jäsenet osallistuivat neuvottelukunnan kokouksiin aktiivisesti joko etänä tai fyysisesti paikan päällä.

3.4. Muut tapahtumat: Barentsin alueen parlamentaarikkokonferenssi Rovaniemellä 25.–27.9.2023

Osana Barentsin euroarktisen neuvoston (The Barents Euro-Arctic Council, BEAC) Suomen puheenjohtajuuskauden ohjelmaa eduskunta järjesti Barentsin alueen 11. parlamentaarikkokonferenssin Rovaniemellä 25.–27. 9. 2023. Tilaisuus toi yhteen suomalaisia, ruotsalaisia ja norjalaisia parlamentaarisia, saamelaistoimijoita sekä keskeisiä sidosryhmiä ja hallinnon edustajia. Edellisen kerran eduskunta järjesti vastaavan konferenssin Helsingissä vuonna 2015.

Rovaniemen konferenssin pääteema oli Barents-yhteistyön tulevaisuus otsikolla *Barents Cooperation: The Road Ahead*. Sen puitteissa keskusteltiin vihreästä siirtymästä, alueen nuorten näkemyksistä sekä Barents-yhteistyön tulevaisuudesta. Konferenssissa hyväksyttiin englanninkieliset päätelmät. Niitä valmisteltiin erillisessä työryhmässä, johon oli nimetty edustajat kaikista kansallisista valtuuskunnista, mukaan luettuna saamelaisvaltuuskunta.

Konferenssia varten asetettiin Suomen Barents-valtuuskunta, johon nimitettiin kaksi jäsentä arktisesta valtuuskunnasta, kaksi Pohjoismaiden neuvoston valtuuskunnasta sekä yksi Itämeri-valtuuskunnasta. Suomen valtuuskuntaan kuuluivat edustajat Olga Oinas-Panuma (kesk), Sara Seppänen (ps), Heikki Autto (kok), Krista Mikkonen (vihr) ja Mikko Polvinen (ps). Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi edustaja Heikki Autto, ja hän oli myös kokouksen puheenjohtaja vastaten kokouksen juoksutuksesta paikan päällä.

Suomi, Ruotsi, Norja, Islanti ja Tanska jäädyttivät hallitustenvälisen Barents-yhteistyön Venäjän kanssa maaliskuussa 2022 Venäjän hyökättyä Ukraina. Venäläisiä parlamentaarisia ei kutsuttu Rovaniemen konferenssiin mukaan. Noin viikko ennen konferenssin alkua 18.9.2023 Venäjä ilmoitti eroavansa Barentsin euroarktisestä neuvostosta.

4. AASIAN JA EUROOPAN PARLAMENTAARISEN KOKOUKSEN ELI ASEP:N SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA

Aasian ja Euroopan välinen parlamentaarikkokonferenssi (ASEP) ei kokoontunut vuonna 2023.

ASEP-toiminta on ollut jäissä helmikuusta 2022 lähtien, koska EU ja Aasia eivät ole kyenneet sopimaan siitä, miten yhteistyössä tulisi huomioida osapuolten välinen näkemusero suhtautumisessa Venäjän Ukrainaan kohdistamaan hyökkäykseen. ASEP-parlamentaarikkokokouksille ei näin ollen ole ollut edellytyksiä vallitsevissa olosuhteissa.

4.1. Suomen valtuuskunta

Puhemiesneuvosto nimitti 28.6.2023 Aasian ja Euroopan parlamentaariseen kokoukseen Suomen valtuuskunnan vaalikaudelle 2023–2027. Valtuuskunnan järjestäytymiskokous ja perehdytystilaisuus pidettiin 7.11.2023.

Vaikka Aasian ja Euroopan yhteisiä ASEP-kokouksia ei ole pystytty järjestämään, Suomen valtuuskunta on osaltaan valmis kartoittamaan, löytyisikö nykyoloissa Aasian kanssa tehtävälle parlamenttien väliselle yhteistyölle muita mahdollisia kanavia.

5. ITÄMEREN PARLAMENTAARIKKOKONFERENSSIN ELI BSPC:N SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA

Itämeren parlamentaarikkokonferenssi (Baltic Sea Parliamentary Conference, BSPC) syntyi alkujaan Suomen aloitteesta pian rautaesiripun romahtamisen jälkeen vuonna 1991. Nykyään Itämeri-yhteistyötä tekee kymmenen kansallista parlamenttia, seitsemän alueellista lainsäädäntöelintä ja viisi parlamenttienvälistä yhteistyöjärjestöä. Kaikki yhteistyö ja kanssakäyminen Venäjän parlamentin ja alueparlamenttien kanssa jäädettiin maan hyökättyä helmikuussa 2022 Ukrainaan. Myös työjärjestystä muutettiin Ukrainan sodan seurauksena. Vastaisuudessa parlamenttienväliseen Itämeri-yhteistyöhön osallistuvat tai työtä tarkkailevat vain sellaiset maat, alueet ja järjestöt, jotka sitoutuvat demokratian, tasa-arvon, oikeusvaltioperiaatteen ja hyvän naapurisuuden kaltaisten yhteisten arvojen vastavuoroiseen kunnioittamiseen.

Yhteistoiminnan painopisteet ovat muuttuneet. Aiemmin yhteistyön keskiössä painopisteinä olleet meren kestävä hyödyntäminen, vihreä energia ja ympäristöyhteistyö ovat tehneet tilaa laaja-alaisille arvioille siitä, miten ja millä aloilla alueellista yhteistyötä tulisi tiivistää Venäjän aggression kerrannaisvaikutusten seurauksena. Uudessa geopoliittisessa todellisuudessa yhteistyön tiivistäminen samanmielisten demokraattisten valtioiden välillä nähdään ensiarvoisen tärkeänä erityisesti puolustus-, turvallisuus-, ja energiaomavaraisuuskysymyksissä. Mainittuihin ajankohtaisiin teemoihin nivoutuvat olennaisesti varautuminen, selviytyminen- ja sietokyvyn lisääminen, turvallisempi digitalisaatio sekä valeutisten ja hybridivaikuttamisen torjuminen. Yllä lueteltujen teemojen osalta Itämeri-parlamentaarikot ovatkin pyrkieneet aktiiviseen tiedonvaihtoon parhaista käytännöistä edistääkseen tiiviimpää alueellista yhteistyötä ja peräänkuuluttaakseen alueen hallituksilta konkreettisia toimenpiteitä muun muassa päätöslauselman ja työryhmän väli- ja loppuraportin kautta.

Itämeri-valtuuskunta on puhemiesneuvoston nimeämä, ja se koostuu puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta, kolmesta varsinaisesta sekä viidestä varajäsenestä. Kymmenhenkiseen Itämeri-valtuuskunnan jäsenet nimetään vaalikaudeksi kerrallaan puolueyhymien tekemän esityksen pohjalta. Itämeri-valtuuskunnan jäseniä vaalikaudella 2019–2023 olivat edustajat Sakari Puisto (ps), Riitta Mäkinen (sd), Joonas Könttä (kesk), Kai Mykkänen (kok), Paula Werning, (sd), Mai Kivelä (vas), Pirkka-Pekka

Petelius (vihr), Mari Rantanen (ps), Saara-Sofia Sirén (kok) ja Ari Torniainen (kesk). Itämeri- valtuuskunnan toimikausi 2019–2023 päättyi 2.4.2023 pidettyihin eduskuntavaaleihin.

Uusi Itämeri-valtuuskunta vaalikaudelle 2023–2027 asetettiin 28.6.2023. Valtuuskunnan puheenjohtajaksi nimitettiin Eveliina Heinäluoma (sd), varapuheenjohtajaksi Mikko Polvinen (ps), jäseniksi Pauli Aalto-Setälä (kok), Antti Kangas (ps) ja Milla Lahdenperä (kok) sekä varajäseniksi Vesa Kallio (kesk), Mari Kaunistola (kok), Saku Nikkanen (sd), Onni Rostila (ps) ja Paula Werning (sd). Valtuuskunnan sihteeri työskentelee eduskunnan kansainvälisellä osastolla.

Valtuuskunta on yksi eduskunnan yhdeksästä kansainvälisestä parlamentaarista toimielimestä. Valtuuskunnan työskentely jakautuu vuosittain järjestettävään varsinaiseen istuntoon eli niin sanottuun Itämeren parlamentaarikkokonferenssiin sekä pysyvän komitean, työryhmän ja valtuuskunnan kokouksiin.

Venäjä lopetti BSPC-jäsenmaksunsa maksamisen vaatien vuoden 2022 suorituksensa palauttamista. Myös alustavat keskustelut järjestön tulevasta päämajasta ja organisaation sisäisen toiminnan käytänteistä käynnistettiin kertomusvuonna. Toiminnan varmistamiseksi tilanne edellytti jäsenmaksukorotusta. Lisäksi eduskunta päätti kertomusvuonna, että se maksaa oman suorituksensa mukaan lukien Ahvenanmaan BSPC-osuuden vuodesta 2024 lähtien järjestölle suoraan eikä enää Pohjoismaiden neuvoston kautta.

Kertomusvuonna asetetun valtuuskunnan toimikausi tulee jatkumaan siihen saakka, kunnes uusi valtuuskunta on valittu. Tällä tavoin vastaisuudessa ne eduskuntavaaleissa uudelleenalitut kansanedustajat, jotka ovat valtuuskunnan jäseniä, pystyvät osallistumaan kansainvälisen toimielimen mahdollisiin kokouksiin varmistaen poliittisen edustuksen ja toiminnan jatkuvuuden myös vaalien aiheuttaman välivaiheen aikana.

5.1. Konferenssi

Saksan liittoparlamenttiin Berliiniin 27.–29.8.2023 kokoontuneet Itämeri-parlamentaarikot vahvistivat Itämeren alueen nuorten ja sidosryhmien kanssa yksimielisen ja varauksettoman tukensa Venäjän hyökkäyssodan kourissa kamppailevalle Ukrainalle. Konferenssin puheenvuoroissa heijastui, että alue on geopolitiikan ja energiapolitiikan näyttämö ja että monenkeskisellä parlamentaarisella yhteistyöllä on näkyvä rooli demokratian, vapauden ja alueellisen vakauden edistämässä.

Ulkoministeri Elina Valtonen piti konferenssin alussa videopuheenvuoron, jossa hän kertoi Suomen meneillään olevasta hallitustenvälisen Itämeren valtioiden neuvoston (Council of the Baltic Sea States, CBSS) puheenjohtajuuskaudesta 1.7.2023–30.6.2024 ja sen keskeisistä teemoista, joita ovat konkonaisturvallisuus, kriisivalmius ja resilienssi. Itämeren alueen nuoret on osallistettu yhteistyöhön aiempaa aktiivisemmin. Jo toistamiseen varsinaista konferenssia edelsi tällä kertaa Saksan liittoparlamentin isännöimä Itämeren alueen nuorten konferenssi (Baltic Sea Parliamentary Youth Forum, BSPYF), johon myös osa Itämeri-parlamentaarikoista osallistui. Nuorten Itämeri-konferenssin suosituksista keskusteltiin niin ikään istunnossa, ja heidän näkökulmiaan otettiin mukaan päätöslauselmaan.

Itämeren parlamentaarikkokonferenssi (BSPC) oli yksi niistä ensimmäisistä alueellisista parlamentaarista yhteistyöelimitystä, jotka irtisanoutuivat kaikesta yhteistyöstä Venäjän parlamentin, liittoneuvoston ja Luoteis-Venäjän lainsäädäntöelinten kanssa maan hyökättyä Ukraina helmikuussa 2022. Nykyään samanmielisistä avoimista demokratioista koostuva järjestö on löytänyt fokuksensa aieman ympäristö- ja ympäristöturvallisuustematiikan ohella erityisesti demokraattisten instituutioiden vahvistamisesta, puolustusyhteistyöstä, varautumisesta sekä energia- ja digiturvallisuudesta, kun

yhteisenä nimittäjänä on alueellisen yhteistyön tiivistäminen ja lisääminen kaikilla sen tasoilla. Suomen Nato-jäsenyys sai useissa puheenvuoroissa huomiota, ja se nähtiin yksimielisesti alueellista turvallisuutta lisäävänä tekijänä. Istuntopöytäkirjassa kuultiin myös joitain huolestuneita puheenvuoroja populistismin ja maahanmuuttovastaisuuden nousun vaikutuksista Euroopan demokratioiden tulevaisuuteen.

Konferenssissa hyväksyttiin yksimielisesti kattava alueen hallituksille annettava päätöslauselma sekä työnsä päättäneen biodiversiteetti ja ilmastonmuutostyöryhmän loppuraportti. Lisäksi konferenssissa nimettiin latvialainen Kaspars Briškens uudeksi energiaturvallisuustyöryhmän puheenjohtajaksi. BSPC:n presidentti Johannes Schraps luovutti puheenjohtajuuskapulan tanskalaiselle Henrik Møllerille. Tanskan vuoden kestävä BPC-puheenjohtajuuskauden yhtenä tavoitteena on turvallisuus- ja huoltovarmuusteen lisäksi edistää keskustelua siitä, kuinka Itämeren alueen maat voisivat entisestään vähentää riippuvuutta venäläisistä fossiilista polttoaineista, varmistaa ympäristöstävällisemmän energiansaannin mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä tukea tulevaisuuden polttoaineisiin liittyvää yhteistyötä myös tutkimus- ja innovaatio toiminnan saralla. Suomen valtuuskunnasta konferenssiin osallistuivat varapuheenjohtaja Mikko Polvinen (ps), edustaja Pauli Aalto-Setälä (kok) sekä valtuuskunnan sihteeri.

Seuraava Itämeri-konferenssi järjestetään elokuun 2024 loppupuolella Helsingørissä, Tanskassa.

5.2. Pysyvä komitea (Standing Committee, SC)

Vaalien takia Suomen valtuuskunta oli poikkeuksellisesti läsnä vain yhdessä pysyvän komitean kokouksessa. Puheenjohtaja Eveliina Heinäluoma (sd) ja varapuheenjohtaja Mikko Polvinen (ps) osallistuivat marraskuussa pysyvään komiteaan Etelä-Tanskan Maribossa. Kokous oli Tanskan puheenjohtajuuskauden ensimmäinen. Edustajat pohtivat Itämeren alueen turvallisuustilannetta sekä alueen taloudelle ja huoltovarmuudelle keskeisen infrastruktuurin turvaamiseen liittyviä kysymyksiä ja yhteistyötä. Laajaa keskustelua herätti muun muassa Suomen ja Viron välisen Balticconnector-merikaputken vuoto sekä merenpohjaan upotetun infrastruktuurin turvallisuus. Erityisen huolestuneita edustajat olivat teknologian ja liikennevälineiden hyödyntämisestä vakoiluun. Pysyvän komitean yhteydessä parlamentaarikot vierailivat myös Rødbyn satamassa perehtymässä Tanskan ja Saksan yhdistävään Fehmarnin salmen mittavaan silta- ja tunnelihankkeeseen, joka lyhentää Skandinavian ja Manner-Euroopan välistä kiinteää yhteyttä 160 kilometrillä.

5.3. Työryhmät

Edustaja Mai Kivelä (vas) toimi vuonna 2023 työnsä päättäneessä ilmastonmuutos- ja biodiversiteettityöryhmässä varajäsenenään edustaja Joonas Könttä (kesk). Työryhmä kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa, ja sen loppuraportti esiteltiin Berliinin-konferenssissa. Konferenssissa parlamentaarikot myös antoivat 2-vuotisen mandaatin uudelle energiaturvallisuustyöryhmälle, jonka perustamisen tarpeellisuutta pidettiin erityisen tärkeänä Itämeren alueen jännittyneen geopoliittisen tilanteen takia.

Eduskuntavaalien jälkeen perustetun uuden energiaturvallisuustyöryhmän suomalaisjäsenenä toimii edustaja Mikko Polvinen (ps) varajäsenenään edustaja Pauli Aalto-Setälä (kok). Työryhmä työskentelee, asiantuntijakuulemisten ja vierailujen avulla alueen maiden vastuuministeriöille esitetään kysymyksiä sekä laaditaan poliittisia suosituksia, joista myöhemmin kootaan väliaika- ja loppuraportti Itämeren alueen energiaturvallisuudesta, energiaomavaraisuudesta, yhteenliitettävyydestä ja -toimivuudesta sekä varautumisesta ja muutoksen- ja häiriönsietokyvystä.

Uusi työryhmä piti ensimmäisen kokouksensa lokakuussa Riiassa, Latviassa, jossa edustaja Polvinen korosti energiaturvallisuuden vahvistamista aiempaa tiiviimmällä yhteistyöllä ja vähentämällä riippuvuutta venäläisistä fossiilisista polttoaineista. Samalla parlamentaarikot etsivät keinoja varmistaa mahdollisimman puhtaan ja edullisen energian saanti ja tukea alan innovaatiotoimintaa. Jo mainittujen Suomen ja Viron välisten Itämeren pohjassa kulkevien kaasuputken ja tietoliikennekaapelin vaurioituminen epäselvissä olosuhteissa viritti Riiassakin vilkasta keskustelua mahdollisimman tehokkaasta yhteisvarautumisesta monitahoiseen hybridihäirintään. Työryhmässä pohditaan myös, miten Itämeren maat voisivat vauhdittaa sellaisia yhteisiä digitaalisia energiemarkkinoita, jotka olisivat sopeutumiskykyisiä niin ulkoisten kuin sisäistenkin uhkien edessä.

Suomi isännöi työryhmän seuraavan kokouksen Helsingissä maaliskuussa 2024 aiheinaan varautuminen, geopolitiikan vaikutus energiaturvallisuuteen Itämeren alueella sekä Venäjän pyrkimykset pehmeään ja kovaan vaikuttamiseen eri keinoilla.

5.4. Suomen valtuuskunnan kokoukset ja toiminta

Vaalivuoden takia valtuuskunta piti järjestäytymiskokouksensa vasta syyskuussa, jossa se nimesi jo mainitut jäsenensä energiaturvallisuustyöryhmään.

Kokouksessa Itämeri-yhteistyön historian ja käytänteiden esittelyn lisäksi valtuuskunta keskusteli Berliinissä Itämeri-konferenssissa esillä olleista aiheista kuten Itämeren merenpohjan puhdistamisesta vaarallisista räjähtämättömistä ammuksista, Tanskan puheenjohtajuuskauden prioriteeteista, konferenssin yhteydessä hyväksytystä kattavasta päätöslauselmasta sekä ilmastonmuutos- ja biodiversiteettityöryhmän (2020–2023) loppuraportista, joka aiempien vuosien tapaan toimitetaan alueen maiden hallituksille toimenpiteitä ja kommentteja varten. Lisäksi Itämeri-suurlähettiläs Helena Tuuri esitteli Suomen CBSS-puheenjohtajuuskauden prioriteetit, ja Atte Leskinen Itämeren alueen nuorten forumista BSPYF:stä kertoi Itämeri-konferenssin yhteydessä Berliinissä järjestetystä nuorisoforumista, sen hyväksymistä suosituksista sekä Itämeren alueen nuorten toiminnasta.

6. VÄLIMEREN UNIONIN PARLAMENTAARISEN YLEISKOKOUKSEN SUOMEN VALTUUSKUNNAN TOIMINTA

Välimeren unionin parlamentaarisen yleiskokouksen (Parliamentary Assembly of the Union for the Mediterranean, PA-UfM) keskeisimpänä tavoitteena on lisätä vuoropuhelua ja yhteistyötä EU:n jäsenmaiden ja Välimeren eteläpuolisten maiden välillä. Yleiskokoukseen kokoontuu parlamentaarikkoja kaikista EU:n jäsenmaista, Euroopan parlamentista ja Välimerta ympäröivistä maista (Albania, Algeria, Bosnia ja Hertsegovina, Egypti, Israel, Jordania, Libanon, Mauritania, Monaco, Montenegro, Marokko, Pohjois-Makedonia, Palestiina, Tunisia ja Turkki).

Yleiskokouksen on tarkoitus kokoontua vuosittain täysistuntoon, mutta tämä ei ole toteutunut. Edellinen täysistunto järjestettiin vuonna 2021. Vuoden 2023 yleiskokousta ei järjestetty, vaan se siirtyi alkuvuoteen 2024.

Vaalikaudella 2019–2023 valtuuskunnan puheenjohtajana toimi Paavo Arhinmäki (vas) ja jäseninä Janne Heikkinen (kok) ja Mari Rantanen (ps). Varajäseninä toimivat Eveliina Heinäluoma (sd), Heli Järvinen (vihr) ja Jouni Ovaska (kesk).

Eduskuntavaalien jälkeen uusi Välimeren unionin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta järjestäytyi 13.9.2023. Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin edustaja Pia Sillanpää (ps) ja

jäseniksi Saku Nikkanen (sd) ja Susanne Päivärinta (kok). Varajäseniksi valittiin Eeva Kalli (kesk), Minna Reijonen (ps) ja Tere Sammallahti (kok).

Yleiskokouksen käsittelyyn meneviä kannanottoja valmistellaan viidessä komiteassa. Uudesta valtuuskunnasta edustaja Sillanpää ilmoitettiin jäseneksi poliittiseen komiteaan ja edustaja Nikkanen energiakomiteaan.

7. EDUSKUNNASSA TOIMIVIEN KANSAINVÄLISTEN YHTEISTYÖVERKOSTOJEN TOIMINTA

Virallisten kansainvälisten valtuuskuntien lisäksi eduskunnassa on vaalikauden 2019 alusta alkaen toiminut neljä kansanedustajien vapaaehtoista verkostoa, joiden toiminta liittyy kansainvälisten kysymysten seurantaan ja joiden puitteissa kansanedustajat ottavat kantaa ajankohtaisiin kansainvälisiin kysymyksiin. Verkostot eivät ole suoraan yhteydessä mihinkään kansainväliseen järjestöön, ja siksi niiden toiminta on vapaamuotoisempaa.

7.1. Eduskunnan ihmisoikeusverkoston toiminta

Eduskunnan ihmisoikeusverkosto on perustettu vuonna 1991. Verkoston tavoitteena on tarjota kansanedustajille mahdollisuus käydä ihmisoikeuskysymyksiin liittyvää keskustelua ja saada tietoa, jota he voivat hyödyntää muussa kansanedustajan työssään. Toiminnassa on myös alusta lähtien korostettu kansanedustajien ja kansalaisjärjestöjen yhteydenpidon merkitystä.

Vuoden 2023 eduskuntavaaleihin saakka eduskunnan ihmisoikeusverkoston puheenjohtajisto jatkoi entisellään: puheenjohtajana toimi edustaja Veronika Honkasalo (vas), ja varapuheenjohtajina jatkoivat edustajat Elina Valtonen (kok) ja Inka Hopsu (vihr). Vaalien jälkeen verkosto järjestäytyi 2.5.2023, jolloin puheenjohtajaksi valittiin edustaja Inka Hopsu (vihr) sekä varapuheenjohtajiksi edustajat Veronika Honkasalo (vas) ja Pinja Perholehto (sd).

Eduskunnan ihmisoikeusverkoston järjestämissä tilaisuuksissa käsiteltiin lukuisia eri ihmisoikeuksia koskettavia teemoja kuten muun muassa Iranin ihmisoikeustilannetta, Venäjän aseistakieltäytyjien asemaa sekä seksuaalivähemmistöjen tilannetta Ugandassa. Verkosto järjesti myös Kiinan uudelleen-koulutusleireiltä selvinneiden uiguurien kuulemistilaisuuden. Lisäksi tavattiin muun muassa YK:n paikallaisjärjestö UNHCR:n ulkosuhteiden osaston johtaja Dominique Hyde, jonka kanssa keskusteltiin tarpeesta saada yrityssektori vahvemmin mukaan YK:n järjestöjen tukemiseen. Suomelle tärkeistä ihmisoikeusteemoista ja tapahtumista keskusteltiin tapaamisessa ulkoministeriön ihmisoikeussuurlähettiläs Tiina Jortikka-Laitisen kanssa.

Marraskuussa eduskunnan ihmisoikeusverkoston ja Palestiina-ystävyyssryhmän jäsenet julkaisivat yhteisen julkilausuman, jossa vaadittiin Suomen hallitusta tuomitsemaan Israelin ylivoimaiset, ennennäkemättömän määrän siviiliuhreja vaatineet sotatoimet Gazassa sekä kehoitettiin Suomea ja EU:ta toimimaan vahvemmin edistääkseen rauhan aikaansaamista alueelle.

7.2. Eduskunnan rauhanvälitysverkoston toiminta

Vuonna 2018 perustetun eduskunnan rauhanvälitysverkoston tavoitteena on vahvistaa kansanedustajien rauhanvälitykseen liittyvää osaamista ja edistää kansanedustajien rauhanvälitystyön näkyvyyttä. Verkosto toimii yhteistyössä rauhanvälitystä harjoittavien kotimaisten ja kansainvälisten tahojen kanssa.

Kertomusvuonna eduskunnan rauhanvälitysverkosto järjestäytyi uudelleen eduskuntavaalien jälkeen 27.6.2023, jolloin puheenjohtajaksi valittiin edustaja Eva Biaudet (r) ja varapuheenjohtajaksi edustaja Johannes Koskinen (sd).

Vuoden aikana verkosto tapasi muun muassa edustajia Kirkon Ulkomaanavun hallinnoimasta kansainvälisestä Network for Religious and Traditional Peacemakers -verkostosta, joka koostuu eri uskontokuntien rauhantyön parissa työskentelevistä organisaatioista sekä vaikutusvaltaisista uskonnollisista ja perinteisistä johtajista. Suomen naisrauhanvälittäjäverkoston kanssa pohdittiin muun muassa naisten osallistumisen vahvistamista rauhanprosesseissa sekä viime vuosien aikana tapahtunutta muutosta turvallisuuspoliittisessa keskustelussa. Lisäksi verkoston puheenjohtaja tapasi

Kemiallisten aseiden kieltojärjestön (Organization for the Prohibition of Chemical Weapons, OPCW) pääjohtaja Fernando Ariasin hänen Suomen-vierailunsa yhteydessä.

7.3. Eduskunnan globaaliryhmän toiminta

Eduskunnan Globaaliryhmä perustettiin vuonna 2003 jatkamaan aikaisemmin toimineen Globaaliettiikkaryhmän toimintaa (1998–2003). Globaaliryhmä järjestää tilaisuuksia, joissa käsitellään globaaleja ja maailmanpoliittisia kysymyksiä kuten kauppaa- ja kehityspolitiikkaa, ilmastonmuutosta, maailmantaloutta, uskontoja ja globaaleja valtasuhteita.

Eduskuntavaaleihin saakka ryhmän puheenjohtajana jatkoi edustaja Hussein al-Tae (sd) ja varapuheenjohtajina jatkoivat edustajat Inka Hopsu (vihr) ja Suldaan Said Ahmed (vas). Vaalien jälkeen ryhmä järjestäytyi uudelleen 30.5.2023 ja varapuheenjohtajiksi valittiin edustajat Inka Hopsu (vihr) ja Kimmo Kiljunen (sd). Puheenjohtajan paikka jäi täyttämättä.

Ennen eduskuntavaaleja Globaaliryhmä järjesti yhteistyössä Fingon ja Finnfundin kanssa vaalikeskustelun, jonka teemana oli maailmanpoliittisen tilanteen vaikutus Suomen kehityspolitiikkaan. Muutoin toimintavuonna esillä olivat erityisesti yritys vastuuseen ja reiluun kauppaan liittyvät kysymykset, joita käsiteltiin muun muassa tapaamisessa Reilun kaupan Afrikan-tuottajajärjestön johtaja Isaac Tongolan kanssa sekä EU:n yritys vastuudirektiiviin valmistautumista käsittelevässä seminaarissa, johon osallistui muun muassa europarlamentaarikko Heidi Hautala, työ- ja elinkeinoministeriö, Reilu kauppa ry sekä yritysmaailman edustajia. Lisäksi Globaaliryhmä isännöi Rauhanliiton Rauhankoulun 25-vuotisjuhlaa, jossa kuultiin muun muassa presidentti Tarja Halosen ja ryhmän varapuheenjohtaja Inka Hopsun puheenvuorot.

7.4. Nuorten kansanedustajien kansainvälisen verkoston toiminta

Uusi nuorten kansanedustajien kansainvälinen verkosto järjestäytyi kevään 2023 vaalien jälkeen lokakuussa. Verkoston puheenjohtajaksi valittiin edustaja Janne Heikkinen (kok) ja ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi edustaja Sebastian Tynkkynen (ps).

LIITE:

VALTUUSKUNTIEN JÄSENYYDET VAALIKAUDELLE 2019–2023

Naton parlamentaarisen yleiskokouksen (Nato PA) Suomen valtuuskunnan jäsenet

Puheenjohtaja	Ilkka KANERVA (kok) 14.4.2022 asti Elina VALTONEN (kok) alk. 1.5.2022
Varapuheenjohtaja	Mikko SAVOLA (kesk)
Varsinaiset jäsenet	Mika KARI (sd) Tom PACKALÉN (ps) Ei varajäseniä.
Sihteeri	valiokuntaneuvos Heikki Savola www.nato-pa.int

Parlamenttienvälisen liiton (IPU) Suomen ryhmän johtokunta

Puheenjohtaja	Heli JÄRVINEN (vihr)
Varapuheenjohtaja	Sebastian TYNKKYNEN (ps)
Varsinaiset jäsenet	Anne KALMARI (kesk) Merja KYLLÖNEN (vas) Mats LÖFSTRÖM (r) Kristiina SALONEN (sd) Sari TANUS (kd) Sofia VIKMAN (kok)
Varajäsenet	Markku EESTILÄ (kok) Tarja FILATOV (sd) Hanna HOLOPAINEN (vihr) Eeva KALLI (kesk) Mai KIVELÄ (vas) Ari KOPONEN (ps) Antero LAUKKANEN (kd) Mikko OLLIKAINEN (r)
Sihteeri	kansainvälisten asiain sihteeri Teemu Vuosio www.ipu.org

Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Mikko KÄRNÄ (kesk)
Varapuheenjohtaja	Satu HASSI (vihr)
Varsinaiset jäsenet	Eeva-Johanna ELORANTA (sd) Niina MALM (sd) Minna REIJONEN (ps) Mari-Leena TALVITIE (kok)
	Ei varajäseniä
Sihteeri	kansainvälisten suhteiden asiantuntija Sari Wessman www.arcticparl.org

Aasian ja Euroopan parlamentaarisen kokouksen (ASEP) Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Sanni GRAHN-LAASONEN (kok)
Varsinaiset jäsenet	Erkki TUOMIOJA (sd) Jenna SIMULA (PS)
	Ei varajäseniä
Sihteeri	kansainvälisten suhteiden asiantuntija Sari Wessman

Itämeren alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Sakari PUISTO (ps)
Varapuheenjohtaja	Riitta MÄKINEN (sd)
Varsinaiset jäsenet	Joonas KÖNTTÄ (kesk) Kai MYKKÄNEN (kok) Paula WERNING (sd)
Varajäsenet	Mai KIVELÄ (vas) Pirkka-Pekka PETELIUS (vihr) Mari RANTANEN (ps) Saara-Sofia SIRÉN (kok) Ari TORNIAINEN (kesk)
Sihteeri	kansainvälisten suhteiden asiantuntija Mika Laaksonen www.bspc.net

Välimeren unionin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Paavo ARHINMÄKI (vas)
Varsinaiset jäsenet	Janne HEIKKINEN (kok) Mari RANTANEN (ps)
Varajäsenet	Eveliina HEINÄLUOMA (sd) Heli JÄRVINEN (vihr) Jouni OVASKA (kesk)
Sihteeri	valiokuntaneuvos Jonna Laurmaa/kansainvälisten asiain sihteeri Eeva Lahti/kansainvälisten suhteiden asiantuntija Susan Villa/kansainvälisten suhteiden asiantuntija Venja Henningsen www.paufm.org

VALTUUSKUNTIEN JÄSENYTYDET VAALIKAUDELLE 2023–2027

Naton parlamentaarisen yleiskokouksen (Nato PA) Suomen valtuuskunnan jäsenet

Puheenjohtaja	Tomi IMMONEN (ps.)
Varapuheenjohtaja	Jukka KOPRA (kok.)
Varsinaiset jäsenet	Mika KARI (sd.) Jarno LIMNELL (kok.) Mikko SAVOLA (kesk.)
Varajäsenet	Atte HARJANNE (vihr.) Harry HARKIMO (liik.) Mats LÖFSTRÖM (r) Päivi RÄSÄNEN (kd.) Jussi SARAMO (vas.)
Sihteeri	valiokuntaneuvos Heikki Savola, kansainvälisten suhteiden asiantuntija Ari Honkanen

Parlamenttienvälisen liiton (IPU) Suomen ryhmän johtokunta

Puheenjohtaja	Sebastian TYNKKYNNEN (ps)
Varapuheenjohtaja	Anne KALMARI (kesk)

Varsinaiset jäsenet	Sofia VIKMAN (kok) Elisa GEBHARD (sd) Fatim DIARRA (vihr) Merja KYLLÖNEN (vas) Mikko OLLIKAINEN (r) Päivi RÄSÄNEN (kd)
Varajäsenet	Markku EESTILÄ (kok) Johan KVARNSTRÖM (sd) Sanna ANTIKAINEN (ps) Antti KURVINEN (kesk) Saara HYRKKÖ (vihr) Mai KIVELÄ (vas) Anders NORRBACK (R) Peter ÖSTMAN (kd)
Sihteeri	kansainvälisten suhteiden asiantuntija Teemu Vuosio

Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Olga OINAS-PANUMA (kesk)
Varapuheenjohtaja	Niina MALM (sd)
Varsinaiset jäsenet	Heikki AUTTO (kok) Sara SEPPÄNEN (ps) Jaana STRANDMAN (ps) Mari-Leena TALVITIE (kok)
	Ei varajäseniä
Sihteeri	kansainvälisten suhteiden asiantuntija Sari Wessman www.arcticparl.org

Aasian ja Euroopan parlamentaarisen kokouksen (ASEP) Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Atte KALEVA (kok)
Varsinaiset jäsenet	Timo HARAOKA (sd) Laura HUHTAMÄKI (ps)
	Ei varajäseniä
Sihteeri	kansainvälisten suhteiden asiantuntija Sari Wessman

Itämeren alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Eveliina HEINÄLUOMA (sd)
Varapuheenjohtaja	Mikko POLVINEN (ps)
Varsinaiset jäsenet	Pauli AALTO-SETÄLÄ (kok) Antti KANGAS (ps) Milla LAHDENPERÄ (kok)
Varajäsenet	Vesa KALLIO (kesk) Mari KAUNISTOLA (kok) Saku NIKKANEN (sd) Onni ROSTILA (ps) Paula WERNING (sd)
Sihteeri	kansainvälisten suhteiden asiantuntija Mika Laaksonen www.bspc.net

Välimeren unionin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta

Puheenjohtaja	Pia SILLANPÄÄ (ps)
Varsinaiset jäsenet	Saku NIKKANEN (sd) Susanne PÄIVÄRINTA (kok)
Varajäsenet	Eeva KALLI (kesk) Minna REIJONEN (ps) Tere SAMMALLAHTI (kok)
Sihteeri	kansainvälisten suhteiden asiantuntija Venja Henningsen www.paufm.org

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

